

Kil-Nõmme alewiwalitsus.

Kil-Nõmme.

Hariduse- ja Sotsiaalministeeriumi Teataja

Nr. 2.

25. jaanuaril 1934.

Nr. 2.

Hariduse- ja sotsiaalmin. Koolivalitsuse 1934. a. 17. jaanuari ringkiri nr. 32035 Riigivanema Konstantin Päts'i ja kindral Johan Laidoner'i sünnipäevade pühitsemise asjas.

Hariduse- ja sotsiaalmin. Koolivalitsuse 1934. a. 17. jaanuari ringkiri nr. 32036 Riigivanema Konstantin Päts'i ja kindral Johan Laidoner'i sünnipäevade puhul ilmuvate mälestiste kogude asjas.

AMETLIK OSA.

Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi Koolivalitsuse 1934 a. 17. jaanuari ringkiri nr. 32035 koolivalitsustele, kultuurvalitsustele ja kõigi koolide juhatajaile Riigivanema Konstantin Päts'i ja Kindral Johan Laidoner'i sünnipäevade pühitsemise asjas.

Käesoleva aasta veebruaris on meil kaks tähtsat juubelit, nimelt 12. veebruaril saab Vabadussõjaaegne kaitseväge Ülemjuhataja Kindral Johan Laidoner 50-aastaseks ja 23. veebruaril Riigivanem Konstantin Päts — 60-aastaseks.

Silmas pidades Riigivanema K. Päts'i ja Kindral J. Laidoner'i suuri teeneid Eesti iseseisvuse loomisel ja kindlustamisel, HSM Koolivalitsus paneb ette korraldada nimetatud tähtpäevade puhul kõigis koolides aktused, Kindral J. Laidoner'i 50-aasta sünnipäeva puhul 12. veebruaril, tarvitades selleks kaks viimast õppetundi ja Riigivanema K. Päts'i 60-aasta sünnipäeva puhul 23. veebruaril ühes Vabariigi iseseisvuse aastapäeva aktusega, selgitades õpilastele tähendatud riigimeeste suuri teeneid, mis on eeskujuks kasvavale noorsoole.

Hariduse- ja sotsiaalminister N. K a n n.

Koolivalitsuse direktor P. M ä g r a k e n.

Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi Koolivalitsuse 1934 a. 17. jaanuari ringkiri nr. 32036 kooli- ning kultuurvalitsustele ja kõigi koolide ning raamatukogude juhatajale Riigivanema Konstantin Päts'i ja Kindral Johan Laidoner'i sünnipäevade puhul ilmuvate mälestiste kogude asjas.

Riigivanema Konstantin Päts'i 60-aasta sünnipäeva ja Vabadussõjaaegse kaitseväe Ülemjuhataja Kindral Johan Laidoner'i 50-aasta sünnipäeva puhul ilmuvad trükist vastavad mälestiste kogud, Riigivanema K. Päts'i 60-aasta juubeli mälestamiseks asutatud komitee kirjastusel ja Kindral J. Laidoner'i kohta — Vabariigi ohvitseride keskkogu kirjastusel. Mälestiste kogud sisaldavad hulga artikleid, millistes kirjeldatakse juubilaride suguvõsa, vanemaid, noorust, koolipõlve ja tegevust, kusjuures artiklite sisu selgitavad paljud pildid. Kumbki teos kujundab umbes 350 leheküljelist raamatut hinnaga köidetult kuni 3 kr. eksemplar. Kuna nendes teostes avaldatakse juubilaride elust ja tegevusest palju niisuguseid andmeid, mis seni laiemale kihtidele teadmata, siis väärivad need teosed erilist tähelepanu, mispärast HSM Koolivalitsus soovitab muretseda need kõigile koolidele ja raamatukogudele ja seda võimalikult aegsasti eelolevateks juubeliteks, et võimaldada teostes toodud andmete kasutamist juubelipäevadel korraldatavail aktustel.

Eltellimised Kindral J. Laidoner'i raamatu peale tulevad saata Ohvitseride Keskkogu maja-vanemale — Tallinn, Raekoja pl. 14. Lähemad andmed Riigivanema K. Päts'i raamatu kohta avaldatakse edaspidi ajalehtedes.

Koolivalitsuse direktor P. M ä g r a k e n.
Algkooliasjade juhataja A. K u u t.

MITTEAMETLIK OSA.

Riigi Teatajas 1933 a. 1. novembrist kuni 1934 a. 1. jaanuarini avaldatud seaduste ja määruste nimestik teaduse, kunsti, hariduse, tervishoiu, hoolekande, töökaitse, sotsiaalkindlustuse ja pensionide alal.

Meistrite, õppinud tööliste ja tööstuseõpilaste seaduse alla arvatud tööalade nimekirja täiendus, RT 89 — 1933, 652 (Täiendus nimekirjale, mis avaldatud RT 17 — 1932 ja ka „Haridusealas“).

Tapaloomade ja liha loomaarstliku järelevaatuse ja tapamajaasjanduse määruse § 62 (RT 40 — 1931) muutmise määrus, RT 91 — 1933, 665.

2. jaoskonna tööinspektori ringkonna kinnitusameti koosolekul 25. oktoobril 1933 selle ringkonna kohta vastu võetud otsus, RT 91 — 1933, 667.

Koolimajade ehitusfondi seaduse muutmise ja täiendamise seadus, RT 93 — 1933, 676 (Muudatus ja täiendus seadusele, mis avaldatud RT 41 — 1928 ja RT 52 — 1931 ning ka „Haridusealas“).

Omavalitsuste ja üldkasulikkude organisatsioonide maaga varustamise seaduse elluviimise määruse täiendamise määrus, RT 93 — 1933, 681 (Täiendus määrusele, mis avaldatud RT 51 — 1931).

Nakkushaiguste vastu võitlemise seadus, RT 94 — 1933, 682.

Rahva tervishoiu korraldamise seaduse täiendamise seadus, RT 96 — 1933, 695 (Täiendus seadusele, mis avaldatud RT 2 — 1928 ja ka „Tervishoiualas“).

Määruse oopiumi ja teiste uimastusainete registreerimise ja aruandmise kohta muutmise määrus RT 98 — 1933, 704. Õiendus, RT 103 — 1933, 746. (Muudatus määrukses, mis avaldatud RT 59 — 1930 ja ka „Tervishoiualas“).

Ravimite hinnakiri (apteegi retseptuurtaks) RT 98 — 1933, 706. (Selle hinnakirjaga kaotab maksvuse Apteekide rohu hinnakiri, mis avaldatud RT 49/50 — 1925 ja RT 30 — 1930 ning ka „Tervishoiualas“).

Määrus ravimite kirjutamise kohta hambaarstide ja dentistide poolt, RT 100 — 1933, 727.

Otsus Mõniste mõisa pargi tervishoiukaitse alla võtmise kohta, RT 102 — 1933, 732.

Nimekirja bakteeripreparaatide ja arstimise seerumite kohta, mis välismaalt sisse lastakse Tollitariifi § 113 p. 4 märkuse järgi, esimene täiendus RT 102 — 1933, 734.

Sisseveoks lubatud liitrohtude, doseeritud meditsiiniliste preparaatide, arstimisplaastrite, bakteeripreparaatide ja seerumite nimekirja kolmas täiendus, RT 102 — 1933, 735.

Otsus hädaabitöödel töötavate tööliste haiguskindlustuse teostamiseks toetuse määramisest, RT 105 — 1933, 751.

Avalikkude tööde juhtnõõride täiendus, RT 106 — 1933, 755.

Avalikkudel töödel töötavate tööliste haiguse korral kindlustamise määruse täiendus, RT 106 — 1933, 756.

Toidu- ja maitseainete, jookide ning joogivee määrus, RT 107 — 1933, 773.

Haigekassa liikmetele arstiabi andmise normide ja raviasutiste korraldamise ja ülalpidamise määruse muutmise määrus, RT 107 — 1933, 774.

Otsus Väana mõisa pargi tervishoiukaitse alla võtmise kohta, RT 103 — 1933, 743.

RIIGIKOHTU OTSUSTEST VÕETUD SELETUSI.

Avalikkude algkoolide seaduse § 28 alal.

Avalikkude algkoolide seaduse (RT 46 — 1931) § 28 põhjal üksikud koolikohuslikud lapsed võivad õppida vööra valla, alevi või linna koolis ainult tingimusel, kui see kool on märksa lähemal kui oma valla kool. Sama seaduse § 28 teostamise määruse (RT 89 — 1931) § 2 on ette nähtud, et laste vööra valla, alevi või linna kooli vastuvõtmise otsustab vastava algkooli õppenõukogu, kusjuures ta peab selgitama ja kaaluma, kas see kool tegelikult asetseb lapsele märksa lähemal ja on lapsele kättesaadavam kui viimase oma valla kool. Lapse kooli vastuvõtmisest teatab koolijuhataja viivitamatult lapse elukoha valla-valitsusele ja kooli ülalpidavale omavalitsusele.

Riigikohtu admin. os. t. nr. 601^{II} — 1933. (Ajakiri „Õigus“ nr. 10 — 1933).

Avalikkude algkoolide seaduse §§ 32 ja 92 alal.

Avalikkude algkoolide seaduse (RT 46 — 1931) mõtte järgi algkooli õppejõudude ning teenijate maaga varustamise suhtes maa-algkooli mõiste määrajaks ei ole mitte õppekava ega õppeaja kestus, vaid algkooli asukoht. Tähendatud seaduse § 32 on ette nähtud, et maa-algkoolidele muretsetakse koolitalu vähemalt ühe lehma ning hobuse pidamiseks ja õppejõudude ning kooliteenijate aiamaaga varustamiseks. Maakoolide all tuleb mõista neid algkoole, mis asetsevad maal, s.o. väljaspool linnade ja alevite administratiivpiire. Alevi-algkoolidele ei ole aga kooli ülalpidajad, s.o. aleviomavalitsused, kohustatud Aval. algk. sead. § 32 ette nähtud määral maad muretsema. Ka Haridus- ja Sotsiaalministeerium, kellel Aval. algk. sead. § 92 põhjal on õigus anda määrusi selle seaduse teostamiseks, ei loe alevialgkoole maa-algkoolide hulka, nagu nähtub H.-S. ministeeriumi koolivalitsuse kirjast 24. III 1932 a. nr. 35722.

Riigikohtu admin. os. t. nr. 243^{II} — 1933. (Ajakiri „Õigus“ nr. 6 — 1933).

Avalikkude algkoolide seaduse §§ 68 ja 73 alal.

Avalikkude algkoolide seaduse (RT 46 — 1931) § 68 p. 11 järgi on kooliruumide jaotamine tarvitamiseks õpetajaile, õpilastele ja kooliteenijale õppenõukogu ülesandeks ning sama seaduse § 73 kohaselt ei ole õppenõukogu tegevuse üle otsustajaks mitte vallavolikogu, vaid vastav koolivalitsus. Sellepärast ei ole õigustatud vallavolikogu ümber otsustama asju, mille otsustamine on seadusega tehtud õppenõukogu ülesandeks ja mis õppenõukogu poolt ka otsustatud. Õppenõukogu

otsuste muutmist võib vallavolikogu teostada vastava koolivalitsuse kaudu.

Riigikohtu admin. os. t. nr. 643^{II} — 1933. (Ajakiri „Õigus“ nr. 10 — 1933).

Õppejõudude teenistuse seaduse § 54 alal.

Õppejõudude teenistuse seaduse § 54 järgi õppejõudude reservi viidud määralsed õppejõud saavad endisest teenistusekohast kolme kuu kestel täie endise rahatasu ja kolme järgmise kuu kestel poole sellest tasust. Sama paragrahvi teises lõikes on ette nähtud, et endisest õppejõu teenistusekohast teenistusetasu saamise õigus kustub enne kuuekuulist tähtaega, kui õppejõud on registreeritud määraliseks õppejõuks või astunud riigi või omavalitsuse teenistusse ja saab sealt palka. Õppejõudude teenistuse seaduse § 1 ettenähtud õppejõudude liigitamine määralisteks, tunniandjais j.n.e. on maksev mitte ainult riigi ja omavalitsuse poolt ülalpeetavate õppeasutiste suhtes, vaid ka eraõppeasutiste — nii õigustega kui ka õigusteta — suhtes, nagu seda tuleb järeldada sama seaduse §§ 4, 36, 42, 44, 47 ja t. Selle seaduse § 54 teine lõige ei eralda õigusteta eraõppeasutiste määralsi õppejõude teiste õppeasutiste määralistest õppejõududest, s.o. ei ütle, et reservitasu saamise õigus kustub enne kuuekuulist tähtaega, kui õppejõud on registreeritud määraliseks õppejõuks riigi või omavalitsuse poolt ülalpeetavasse õppeasutisse või õigustega eraõppeasutisse, vaid mainib ainult määraliseks õppejõuks registreerimist.

Riigikohtu admin. os. t. nr. 840^{II} — 1933.

Õppejõudude teenistuse seaduse § 85 alal.

Ümberpaigutamine teenistuse huvides ei pruugi alati mitte kokku langeda ümberpaigutatava isiklike huvidega ja juhul, kui see ümberpaigutamine ka ei ole vastav ümberpaigutatava isiklike huvidele, ei saa ümberpaigutamist siiski lugeda karistuseks. Käesoleval juhul on ümberpaigutamise põhjuseks olnud asjaolu, et kaebajal on pinev vahekord teiste õpetajatega. Asjatoimetusest nähtub, et see tõesti nii on olnud. Pinev vahekord õpetajate vahel, mis esile kutsub vastastikke teravusi ja isegi pealekaebamisi, loomulikult segab õppe- ja kasvatustöö edukust. Võib olla, et säärase vahekorra tekkimises ei ole ükski kaebaja süüdi, kuid õppe- ja kasvatustöö huvides on säärast vahekorra likvideeria ning käesoleval juhul on peetud otstarbekohasemaks P. ümber paigutada, kui kõiki teisi õpetajaid.

Riigikohtu admin. os. t. nr. 869^{II} — 1933.

Riigiteenistuse seaduse §§ 15 ja 22 ning õppejõudude tasude alal.

Riigiteenistuse seaduse § 22 järgi riigiteenija, kes vabastatakse teenistusest parandamatu haiguse pärast, saab rahatasu kolme kuu jooksul peale vabastamist. Sama seaduse § 15 on ette nähtud, et ametnik saab oma teenistuse eest seaduses kindlaksmääratud tasu. Seda seaduses kindlaksmääratud tasu (rahatasu) ongi parandamatu haiguse pärast teenistusest vabastatud ametnik § 22 põhjal õigustatud saama kolme kuu jooksul peale vabastamist. Eritasusid ei saa lugeda § 15 ette nähtud seadusega kindlaks määratud tasu hulka. Riigikogu poolt 1. III 1928 vastu võetud Avalikkude õppeasutiste õppejõudude tasuseadusega (RT 22 — 1928) on kindlaks määratud õppejõudude palga (tasu) normid. Neis normides ette nähtud summad ongi see tasu, millest räägib Riigiteenistuse seaduse § 15. Sama Õppejõudude tasu seaduse § 12 järgi saavad õppejõud küll internaadiga ühenduses oleva töö eest eritasu, kuid selle eritasu suurus ei ole seadusega kindlaks määratud, vaid selle suuruse kindlaksmääramine on jäetud kooli ülalpidaja otsustada. Seepärast ei saa seda eritasu arvata Riigiteenistuse seaduse § 15 ette nähtud tasu hulka.

Riigikohtu admin. os. t. nr. 664^{II} — 1933. (Ajakiri „Õigus“ nr. 10 — 1933).

Tervishoiupersonaali kutsetegevuse seaduse §§ 33 ja 37 alal.

Tervishoiupersonaali kutsetegevuse seaduse (RT 24 — 1932) § 33 järgi sama seaduse § 1 tähendatud isikud (loendatud ka rohuteadlased), kui nad pärast vastava kutse saamist sellel kutsealal tegelikult ei ole töötanud kümne aasta jooksul või kui nad tegeliku töötamise on katkestanud kümneks üksteisele järgnevas aastaks, võivad saada loa kutsetegevuseks Tervishoiu- ja Hoolekandevalitsuselt kas tingimusteta või tingimusel, et nad vastava õppeasutise juures õiendaksid uued katsed ja teeksid praktilised tööd alustel ja korras, mis igal üksikul juhul määrab Tervishoiu- ja Hoolekandevalitsus. Tingimusteta võidakse luba anda isikuile ainult siis, kui nad pidevalt on seisnud ühenduses arstiteaduse, rohuteaduse ja rahvatervishoiu aladega. Eeltoodud § 33 käib ka nende kohta, kes küll on registreeritud (§ 37), kuid tegeliku töötamise oma kutse alal katkestanud kümneks üksteisele järgnevas aastaks. Teotsemise kohta oma ameti alal võivad tõenduseks olla teenistuslehe andmed.

Riigikohtu admin. os. t. nr. 298^{II} — 1933. (Ajakiri „Õigus“ nr. 3 — 1933).

Hoolekandeseaduse § 19 alal.

Riigiteenistuses oleva isiku elamist omavalitsuse piires ei saa lugeda sääraseks alaliseks elamiseks omavalitsuse piires, millest räägib Hoolekandeseaduse § 19 ja mis kohustab maavalitsust tema eest hoolt kandma üldistel alustel, sest riigiteenistuses seisva isiku eest vastavate seaduste põhjal on kohustatud tarbe korral riik hoolitsema ja abi andma ühel või teisel viisil.

Riigikohtu admin. os. t. nr. 9^{II} — 1933. (Ajakiri „Õigus“ nr. 4 — 1933).

Hoolekandeseaduse alal: vaimuhaigete ja langetõbiste eest hoolitsemine.

Vaimuhaigete ja langetõbiste eest hoolitsemise kulude kandmine ravimisasutistes, varjupaikades ja perekondades ühes neisse paigutamise kuludega toimub Hoolek. s. §§ 124, 125 ja 126 järgi ning nende kulude kandmise kohta ei ole kohaldatavad Hoolek. s. §§ 19, 20 ja 21 eeskirjad. § 126 näeb ette otseselt, et vaimuhaige ja langetõbise saatekulud ravimisasutisse, varjupaika või perekonda kannab, kui vaimuhaige ise ja tema sugulased seda ei suuda, see omavalitsusasutis, kelle piirkonnas vaimuhaige või langetõbine asutisse paigutamise ajal viibib, mille juures ei ole ette nähtud kulude tagasiandmise võimalust teiselt omavalitsusasutiselt Hoolek. s. §19 kohaselt või varjupaika paigutatava alalise elukoha omavalitsusasutiselt. §§ 19, 20 ja 21 kohaselt võib hoolekande kohustise üle otsustada abiandmise korraldamisel vaimuhaigetele ja langetõbisele üksnes kodus, kuna paigutamisel perekonda, ravimisasutisse või varjupaika on abiandmiskulude kandmine teisiti korraldatud §§ 124, 125 ja 126.

Riigikohtu admin. os. t. nr. 233^{II} — 1933. (Ajakiri „Õigus“ nr. 3 — 1933).

Hoolekandeseaduse alal: nõdramõistuslikkude eest hoolitsemine.

Nagu nähtub asjatoimetusest, ei ole V. vaimuhaige, vaid nõrgamõistusline. Tema võib perekonnas elada, teeb kergemaid töid, ja ei ole lootust tema paranemiseks; sündinud on tema 1883 a. Seepärast on ekslik kaebaja arvamus, et V. kuulub hoolekande alla Hoolekande seaduse VII peatüki alusel (§ 121 ja järgmised). V. kui nõrgamõitluslise hoolekannet tuleb teostada HS peatükk IV korras (§ 75 ja järgmised) ja selle peatüki § 83 järgi võetakse Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi varjupaikadesse ainult tööle kõlbmatuid nõrgamõituslikke, V.

aga suudab tööd teha ja saab perekonnas elada. Pealegi on peatükk IV tähendatud hoolekande siht anda hoolekande alla kuuluvaile alg-haridust ja kätte õpetada nende võimetele vastav töö või amet. Kaebaja on aga sündinud 1883 a. ja seega puudub alus temale alghariduse andmiseks ja töö õpetamiseks, kuna tema täidab talu töid.

Riigikohtu admin. ot. s. nr. 665^{II} — 1933.

Statistilisi andmeid.

Ajakirja „Eesti Statistika“ 1933 a. septembri-detsembri numbrites on avaldatud Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi ning temale alluvate ja järelevalvele kuuluvate asutiste tegevuse alalt järgmised kirjutised ühes statistiliste andmetega:

1. Streigid tööstuses 1931—1932 a., nr. 142(9).
  2. Suur- ja kesktöösruasettevõtete tööjõud 1. juuliks 1933 a., nr. 142 (9).
  3. Õpilaste ühiseluruumid maa-alkkooles, nr. 143(10).
  4. Tööolud tööstuses 1933 a. I poolaastal, nr. 144(11).
  5. Töökaitse 1932 a., nr. 145(12).
  6. Raamatukogud alg- ja keskkooles, nr. 145(12).
-